

Ja, det maa ogsaa afskaffes. Ingen skal svare til den Kirke, han ikke tilhører. Men Tienden er aldeles ingen personlig Ydelse, det er en Skyld paa noget af den danske Jord, det er en død Ting, som maa svares, hvad enten man er Hedning eller Kristen, hvad enten man har Bopæl i Kjøbenhavn eller i en Kommune paa Landet. Det er en Grundskyld, der for længe, længe siden er bestemt til at gaa til et bestemt Formaal. Vi kunne inddrage Midlerne i Statskassen og igen betale ud. Men hvorfor skulle vi gaa denne Omvej, der paa mange Maader er indviklet og let bliver uretfærdig og tillige dyr for Staten? Derfor er det baade klogt og fornuftigt at lade Kirken beholde sit og tage Sigte paa det. Jeg nævner blot dette, der ellers ikke ligger for i Dag, for at svare de ærede Medlemmer, der allerede have talt derom. Jeg haaber, at baade de, der mene, at Forslaget ikke gaar vidt nok, og de, der mene, at det gaar for vidt, maa mødes i med al Kraft at søge at bringe dette Forslag igennem. Dermed skal jeg anbefale dette Forslag paa det allervarmeste.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Disse Dages Forhandlinger med de mange Taler, der have været holdte, have vist et Billede af Folketinget noget forskelligt fra det, vi som oftest se. Vi ere vant til at se Folketinget behersket af et stort Parti; men her have vi forskellige Udtalelser fra forskellige Partier. Partistandpunkterne gøre sig ikke meget gældende. Derved er der ogsaa kommet de forskelligste Meninger frem, Meninger, der bevæge sig fra det ene Yderpunkt til det andet. Jeg skal nævne nogle af disse Meninger. Jeg forundrer mig ikke over, at disse forskellige Meninger ere komne frem, thi som jeg ogsaa sagde forrige Gang, det er rimeligt, at de forskellige Meninger efter saa mange Aars Forløb ikke ere klarede og afgærede. Det er saaledes paastaaet om disse Lovforslag, at de vare indrettede saaledes, at Flertallet vilde beherske det hele og Mindretallet ikke faa nogen Ret; men paa den anden Side er der sagt, at Mindretallet fik alt for megen Ret. Der er sagt om Indstillingsretten til Besættelse af Præsteembederne, at den slet ingen Ting var værd, det var ikke mere, end vi havde nu; men fra anden Side er det sagt, at det var farligt at give saa stor Indstillingsret; derved var Mindretallet tvungen bort fra Kirken, da det ikke kunde faa sin Ret i nogen Henseende. Det er sagt her, at der slet ikke burde være noget

som helst Løfte for dem, der valgte ind i Menighedsraadene, de skulde være helt ubundne, og det er fra anden Side sagt, at der kræves alt for lidt her af Løfte; man burde skærpe disse Løfter. Der er i Overensstemmelse med Lovforslaget sagt, at Præsten burde være Formand i Menighedsraadet; men paa den anden Side er det sagt, at han ikke alene ikke burde være selvskreven Formand, men heller ikke selvskrevet Medlem; Menighedsraadene klare sig bedst, naar Præsterne holdes helt borte fra dem. Til Trods for, at der saaledes er kommet mange forskellige Meninger frem, maa jeg dog sige, at naar man ser paa Forhandlingerne fra Begyndelsen til Enden, som vi nu her staa over for, er der dog egentlig ikke kommet noget videre nyt frem. Det er de samme Ting, der ere fremførte under denne Forhandling, som der fremførtes i 60erne om Folkekirkens Ordning. Tager man Kommissionsforhandlingerne i 1868 og den afgivne Betænkning og gennemgaar dem, vil man se, at de samme Spørgsmaal, som have bevæget Sindene i disse Dage, ogsaa vare fremme den Gang. Det er de samme Spørgsmaal, man igen har taget op og set paa fra forskellige Sider; men deri er der intet unaturligt. Det vilde tværtimod være mærkeligt andet. Men dette Forhold viser mig bestemt, hvor liden Grund der vil være til nu atter at nedsætte en Kommission angaaende disse Sager. Der har jo heller ikke under denne Forhandling været kaldt paa en Kommission. Kun et enkelt Medlem har talt om, at han ikke kunde forstaa, hvorfor man vilde afvise den Tanke, men han krævede dog heller ikke nogen Kommissionsnedsættelse. Da vi nu nærme os Slutningen af denne første Behandling, og da der har været fremført saa mange Spørgsmaal, og jeg allerede har svaret paa største Delen af dem, tror jeg at kunne indskrænke mig til — idet der ikke er nogen Rimelighed i atter at besvare Spørgsmaalene, fordi de fremføres paa ny — kun at svare paa nogle faa af de Ting, som ere komne frem, siden jeg sidst havde Ordet. Forinden jeg begynder paa dette, vil jeg dog gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghjerg). Det ærede Medlem har sine egne Meninger — det tror jeg nok, man tør sige — om Præsterne, deres Kvalifikationer, Karakter o. s. v., og det ærede Medlem søgte at drage Vilh. Beck frem til Forsvar for sit Standpunkt og sine Meninger om Præsterne, ligesom han ogsaa fremdrog en Artikel, der havde staaet